

І.Б. Чернікова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)
С.О. Кузнецова, канд. екон. наук, доц. (*ХТЕІ КНТЕУ, Харків*)
Л.О. Кирильєва, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У СВІТОВОМУ ІНТЕГРАЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ

Міжнародні стандарти фінансової звітності є найважливішим інформаційним джерелом в системі управління, що здійснюється в нестабільному зовнішньому бізнес-середовищі. Тому, підготовка бухгалтерської інформації відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) є одним із загальновизнаних способів забезпечення реальності картини бізнесу ринкових структур.

Досліджено, що дана тематична спрямованість на сьогоднішній день не знайшла широкого розповсюдження серед вітчизняних науковців, оскільки є новою, в контексті економічних перетворень у світі, що пов'язані з глобалізаційними процесами та впровадженням уніфікованої міжнародної системи фінансової звітності. Отже, для більш ефективного впровадження МСФЗ у світовий інтеграційний процес, вважаємо за доцільне, в обліковій стратегії ринкових структур господарювання (різних форм власності і сегментів діяльності) для досягнення їх успіху у конкурентному середовищі кризових явищ в економіці поряд з поняттям прозорість фінансової звітності (своєчасне розкриття необхідної інформації щодо фінансово-господарської діяльності підприємства, а також практики програмованого менеджменту), використовувати таку категорію, як Таксономія МСФЗ – проект, в рамках якого систематизуються і представляються в електронному вигляді (на розширюваній мові ділової звітності – XBRL) показники, які підлягають оприлюдненню згідно з МСФЗ, даючи світові єдиний електронний формат для обміну звітністю.

Обґрунтовано, що у XBRL таксономія складається із серцевини (ядра), якою є схема (або схеми) та баз взаємозв'язків між елементами (їхні назви, ідентифікаційні номери та інші характеристики). Елементи, визначені у таксономії МСФЗ, стосуються конкретних термінів та понять, що пояснені у стандартах. З цієї причини таксономія часто супроводжується базою взаємозв'язків посилань, яка показує гармонійне єднання між елементами та зовнішніми по відношенню до таксономії регуляторними актами і стандартами (іншим можливим рішенням є включення документації у базу взаємозв'язків міток (Label)). Це допомагає при створенні документів-звітів, а також при користуванні ними розуміти задане значення

кожного елемента і обґрунтувати його включення до таксономії. Планується, що XBRL стане всесвітнім стандартом ділової звітності у електронній формі, вимагаючи існування таких форм таксономії, які презентуватимуть економічну інформацію багатьма мовами. За цих обставин, пропонуємо: створювати елементи, (котрим за допомогою міток, що відрізняються також залежно від виконуваної мети), можна надавати значення різними мовами; зберігати всі мітки та їх взаємозв'язки з елементами у базі взаємозв'язків міток.

Визначені у схемі XBRL елементи, (назви яких для спрощення їх комп'ютерної обробки повинні відповідати певним правилам) створюються, щоб передавати комп'ютеру значення понять бухгалтерського обліку. У базі взаємозв'язків елементи, пов'язані із мітками, які користувач облікової інформації може прочитати, використовуючи тип взаємозв'язку «поняття–мітка». Для того, щоб розрізняти мови у XBRL використовується XML – атрибут мови (attributelang). Творці таксономії можуть також призначати різні мітки для одного елемента. Одна з ідей XBRL полягає в тому, що інформація за період та валюту звітування про елемент міститься не у визначенні елемента, а описується у контексті документу-звіту. З іншого боку, у фінансовій звітності багато термінів містять у собі визначення дати, на яку відбувається звітування, наприклад, «Основні засоби станом на початок року» та «Основні засоби станом на кінець року». XBRL дозволяє створювати різні мітки залежно від контексту використання елементів.

У підсумку, використання підприємствами мови XBRL (мови програмного забезпечення на базі XML) може надати наступні переваги: можливість укладачам і користувачам фінансових даних значно економити свій час; налаштовувати звітність для задоволення конкретних потреб користувачів інформації, таких як інвестори і аналітики; скоригувати відповідно до конкретних вимог бізнесу, навіть на рівні звітності окремих організацій; підвищити прозорість фінансової звітності; скоротити кількість помилок в звітах.

Таким чином, вважаємо, що подання фінансової звітності за таксономією МСФЗ на мові XBRL потрібно не тільки фінансовим організаціям, а й інвесторам, банкам, аналітикам та іншим користувачам фінансових звітів, адже призведе до підвищення якості фінансової звітності, скорочуючи витрати і підвищуючи точність, а також можливості аналізу інформації – чим більше підприємств буде представляти інформацію в форматі XBRL, тим більшим буде обсяг конкурентної інформації, доступної в зручній для аналізу формі у світовому інтеграційному процесі.